

LIFE NATJEČAJ 2023.

Potprogram: Ublažavanje i prilagodba klimatskim promjenama

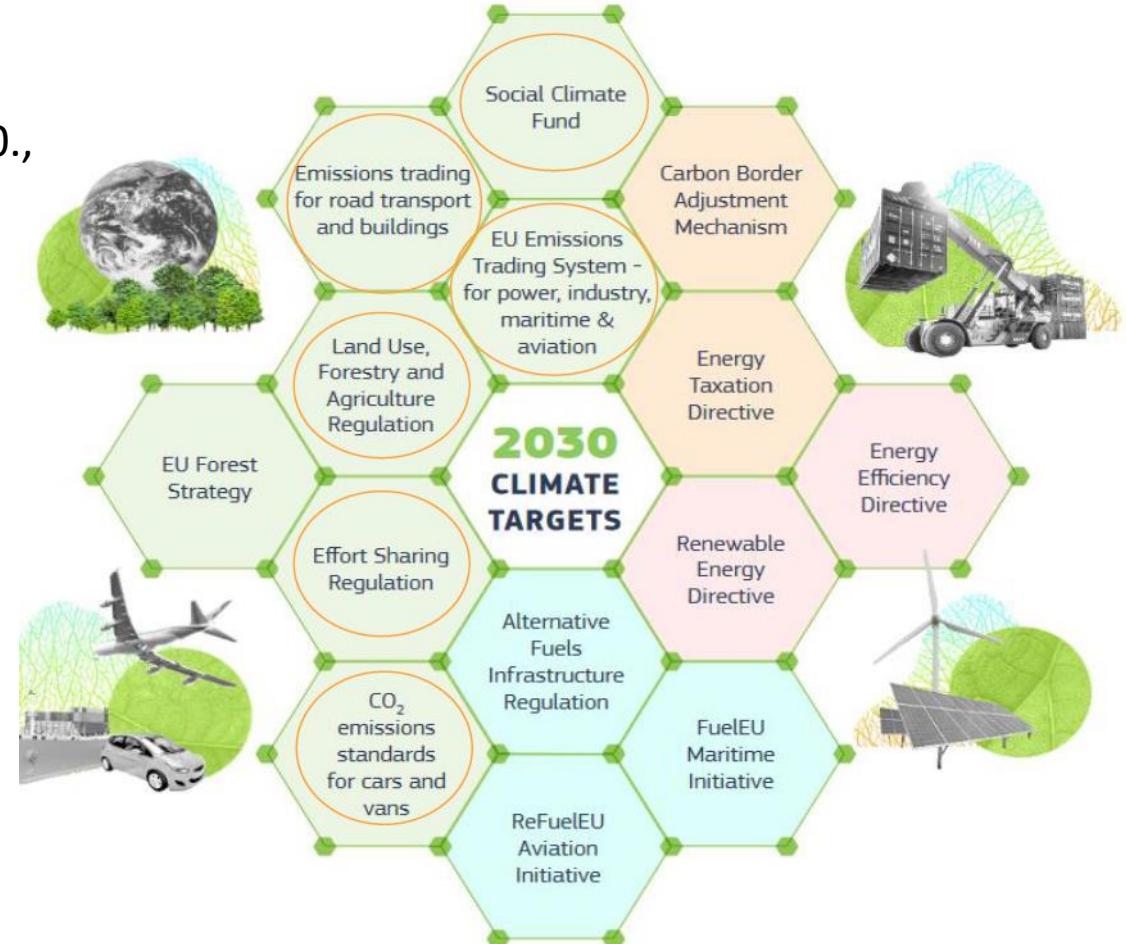
LIFE klimatske aktivnosti

Podupire:

- provedbu okvira energetske i klimatske politike do 2030.,
- Cilj EU-a o klimatskoj neutralnosti do 2050.
- Strategija EU-a o prilagodbi klimatskim promjenama

Klimatski ciljani plan za 2030

- povećati smanjenje neto emisija stakleničkih plinova na najmanje 55% ispod razine iz 1990. do 2030. godine
- EU klimatski neutralna do 2050
- Do 2050 EU otporna na klimatske promjene

LIFE Klimatske aktivnosti

Tri prioriteta:

1) Ublažavanje klimatskih promjena

smanjenje fluoriranih stakleničkih plinova, poboljšanje funkcioniranja sustava trgovanja emisijama, bolje upravljanje kopnom i morem radi smanjenja emisija, povećanje prirodnih ponora ugljika

2) Prilagodba klimatskim promjenama

provedba planova prilagodbe, razvoj najsuvremenijih alata za prilagodbu, prilagodba klimatskim promjenama, priprema gradova i regija za klimatske promjene i ekstremne vremenske prilike

3) Upravljanje i informiranje u području klime

potpora europskom klimatskom paktu, poticanje promjena u ponašanju, podizanje svijesti, praćenje emisija stakleničkih plinova, analiza klimatske politike.

Struktura poziva

○ Pronalaženje ispravnog poziva i teme

○ Područje klimatskog djelovanja: **tri teme!**

1. [LIFE-2023-SAP-CLIMA-CCM](#) - Ublažavanje klimatskih promjena
2. [LIFE-2023-SAP-CLIMA-CCA](#) – Prilagodba klimatskim promjenama
3. [LIFE-2023-SAP-CLIMA-GOV](#)- Klimatsko upravljanje i informacije

CALL - ID	TOPIC - ID	Submission model
LIFE-2023-SAP-CLIMA	LIFE-2023-SAP-CLIMA-CCM LIFE-2023-SAP-CLIMA-CCA LIFE-2023-SAP-CLIMA-GOV	Single stage

❖ Prijava putem portala "EU funding & tender oppurtunities"

Opće informacije

Ublažavanje i prilagodba klimatskim promjenama 66 mil €

Vrste projekata za prijavu:	<ul style="list-style-type: none">Projekti standardnih djelovanja - SAP
Vrste aktivnosti:	<ul style="list-style-type: none">Inovativni projektiProjekti najbolje prakse
Vrsta prijave:	<ul style="list-style-type: none">Projektni prijedlogPuna projektna prijava
Stopa sufinanciranja:	<ul style="list-style-type: none">Do 60% za sve vrste projekata
Rok prijave:	<ul style="list-style-type: none">21. rujna 2023., 17h

Financijska sredstva i trajanje projekta

Prioritetna tema	Budžet	Indikativna sredstva po projektu	Indikativan broj projekata za financiranje	Trajanje projekta
Ublažavanje klimatskih promjena	30 mil €	1 – 5 mil €	14	2-10 godina
Prilagodba klimatskim promjenama	30,5 mil €	1 – 5 mil €	14	2-10 godina
Klimatsko upravljanje i informacije	8 mil €	0.7 – 2 mil €	5	2-10 godina

Koji su ciljevi?

- Razvijati, demonstrirati i promicati **inovativne tehnike**, metode i pristupe za postizanje ciljeva zakonodavstva i politike EU o klimatskim aktivnostima
- Doprinijeti bazi znanja i primjeni **najboljih praksa**
- Podržati razvoj, provedbu, praćenje i jačanje **zakonodavstva EU o klimatskim aktivnostima**
- **Poboljšanje upravljanja na svim razinama** – jačanje kapaciteta javnih i privatnih aktera, uključivanje civilnog društva
- **Katalizirati široku implementaciju** uspješnih tehničkih i političkih rješenja za provedbu zakonodavstva i politike EU-a o klimatskim mjerama:
 - **repliciranjem rezultata**,
 - **integracijom povezanih ciljeva u politike i u prakse javnog i privatnog sektora**,
 - **mobiliziranje ulaganja i poboljšanje pristupa financiranju**

LIFE:ublažavanje klimatskih promjena (CCM)

Ublažavanje klimatskih promjena

Klimatska politika i zakonodavstvo EU-a za smanjenje emisije stakleničkih plinova usredotočeno je na:

- obnovljivu energiju,
- energetsku učinkovitost,
- sustav trgovanja emisijama,
- intenzivnu industrijsku proizvodnju energije i stakleničkih plinova,
- korištenje zemljišta, poljoprivredu i šumarstvo,
- očuvanje i poboljšanje prirodnih izvora ugljika,
- prijevozna rješenja s nultom i gotovo nultom stopom emisija i rješenja za gorivo/energiju,
- Fluorirane plinove i tvari koje oštećuju ozon,
- korištenje i skladištenje ugljika,
- praćenje i izvješćivanje o stakleničkim plinovima,
- nastojanja svih sektora društva i gospodarstva da smanje emisiju stakleničkih plinova, uključujući javna tijela (nacionalne, regionalne i lokalne vlasti); privatne poslovne subjekte; ili nekomercijalne organizacije (sindikati, civilne društvene organizacije, obrazovne ustanove, grupe potrošača) i
- promjenu ponašanja, također kroz aktivnosti **Europskog klimatskog pakta**

CCM:prioritetne teme

Opseg i područja intervencije

1. Aktivnosti za smanjenje emisija stakleničkih plinova **u sektorima koji nisu obuhvaćeni sustavom EU za trgovanje emisijama**, uključujući smanjenje upotrebe **fluoriranih stakleničkih plinova i tvari koje oštećuju ozonski omotač**

- ✓ Dostupnost prikladnih **alternativa fluoriranim plinovima**
- ✓ **Prikupljanje, oporaba i recikliranje** fluoriranih stakleničkih plinova
- ✓ Mjere za potporu prijelaza na **mobilnost s nultom stopom emisija (u cestovnom prometu)**
- ✓ Dekarbonizacija **necestovnih vrsta prijevoza**, poticanje intermodalnosti i promjene načina prijevoza

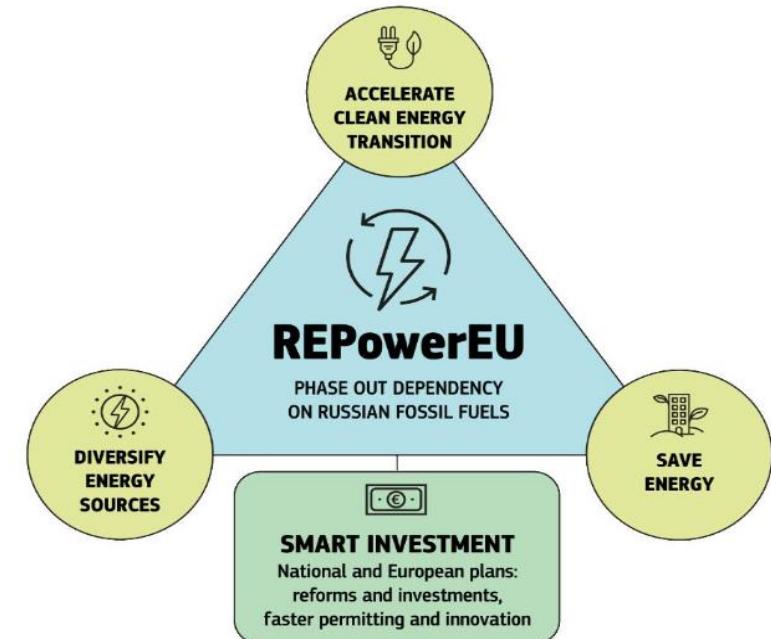
2. Aktivnosti koje **poboljšavaju funkcioniranje EU sustava za trgovanje emisijama**, a koji imaju utjecaj na intenzivnu industrijsku proizvodnju energije i stakleničkih plinova

CCM:prioritetne teme

Opseg i područja intervencije

3. Povećanje proizvodnju i uporabe obnovljive energije i poboljšanje energetske učinkovitosti (ukoliko nije obuhvaćeno posebnim pozivima u okviru potprograma „Prijelaz na čistu energiju“).

- ✓ Projekti koji ostavruju ciljeve iz **Industrijskog plana u okviru Zelenog plana, Akta o industriji s nultom stopom emisija**
- ✓ **REPowerEU** - proizvodnja bioplina i biometana iz tokova otpada i ostataka

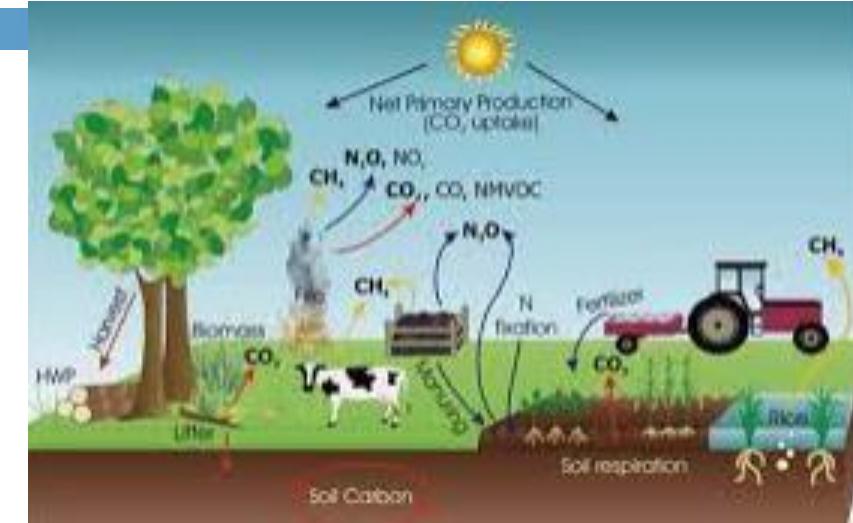

CCM:prioritetne teme

Opseg i područja intervencije

4. Razvoj prakse upravljanja kopnom i morem koja ima utjecaj na emisije i uklanjanje emisija, očuvanje i poboljšanje prirodnih izvora ugljika

- ✓ Prakse kojima se poboljšava **uklanjanje ugljika u tlu i biomasi** (npr. poboljšano upravljanje šumama, sađenje i obnova šuma).
- ✓ Prakse kojima se **štite postojeće zalihe ugljika u tlu i biomasi** (npr. **obnova tresetišta**)
- ✓ Korištenje **sjećene biomase u dugotrajnim proizvodima** kako bi se osiguralo dugoročno skladištenje ugljika (npr. proizvodnja i promocija drvenih građevinskih proizvoda)
- ✓ Prakse koje **smanjuju emisije koje nisu CO₂** iz **poljoprivrednih aktivnosti** (npr. organsko i kružno održivo upravljanje stokom i stajskim gnojem)
- ✓ Promicanje pristupa **ugljične poljoprivrede**

Ublažavanje klimatskih promjena: primjeri projekata

F-Gases

LIFE18 CCM/IT/001106 - LIFE ICEGREEN

LIFE18 CCM/FR/001096 - LIFE GRID

LIFE18 CCM/PL/001100

Energy Intensive Industries

LIFE15 CCM/NL/000121 - OPTIMELT

LIFE15 CCM/IT/000104 - ECONOMIC

Prakse upravljanja kopnom i morem

Carbon2Mine –LIFE21 CCM/ES/4333

Sekvestracija ugljika kroz održivo upravljanje šumama i travnjacima za ublažavanje klimatskih promjena i očuvanje bioraznolikosti u rudarskim područjima

•[LIFE Carbon Dairy](#) – promicanje novog pristupa proizvodnji mlijeka za smanjenje emisija stakleničkih plinova

LIFE: prilagodba na klimatske promjene (CCA)

Prilagodba na klimatske promjene

Klimatske prijetnje:

- šumski požari,
- toplinski valovi,
- suše
- ostali ekstremni događaji
- spori procesi:
 - dezertifikacija,
 - gubitak biološke raznolikosti,
 - zakiseljavanje oceana
 - podizanje razine mora

Prilagodba klimatskim promjenama

- Osigurati stalan napredak u jačanju sposobnosti prilagodbe, jačanju otpornosti i smanjenju osjetljivosti na klimatske promjene ([čl. 5 EU Zakon o klimi](#))
- [Strategija EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama](#) – do 2050., EU će biti društvo otporno na klimatske promjene koje je u potpunosti prilagođeno neizbjježnim učincima klimatskih promjena

Projekti u okviru ovog poziva trebali bi podupirati cilj strategije prilagodbe:

- **učiniti prilagodbu pametnijom**

razvijanje pouzdanih alata za procjenu rizika i podataka koji su dostupni svima

- **učiniti prilagodbu sustavnijom**

uključivanje otpornost na klimatske promjene u sva relevantna područja politika

- **učinite prilagodbu bržom**

razvoj i uvođenje rješenja za prilagodbu koja nam omogućuju bržu i sveobuhvatniju prilagodbu

CCM: projektna intervencijska logika

Projekti bi trebali pokazati jasnu i uvjerljivu **projektну структуру** koja detaljno opisuje:

- **klimatske rizike i ranjivost** na klimatske utjecaje;
- **prikladnost predloženih aktivnosti i metoda prilagodbe** kako bi se utvrđeni rizici i ranjivosti sveli na najmanju moguću mjeru;
- **provedbu** tih aktivnosti i metoda **tijekom trajanja projekta**
- pristup **praćenju i evaluaciji** rezultata, među ostalim i nakon trajanja projekta.

Za više smjernica → alat za potporu prilagodbi [Climate-ADAPT](#)

Projektna intervencijska logika

Prilagodba klimatskim promjenama

➤ LIFE poziv za 2023. potiče projekte koji:

Ostvaruju sinergiju s:

- Obzor Europa, posebno s:
 - klasterom 3. civilna sigurnost za društvo,
 - klasterom 5. Klima, energija i mobilnost te
 - klasterom 6. Hrana, biogospodarstvo, prirodni resursi, poljoprivreda i okoliš,
- Misijom EU-a „Prilagodba klimatskim promjenama“ i
- Planom za postizanje klimatskog cilja do 2030.,
- Sporazumom gradonačelnika EU-a,
- Europskim klimatskim paktom,
- Strategijom za bioraznolikost do 2030.,
- Europskim upravljanjem rizicima od katastrofa ili
- drugim relevantnim politikama i inicijativama iz EU Zelenog plana

Ostvaruju suradnju:

- s privatnim sektorom, gradovima, mrežama gradova, sindikatima, organizacijama civilnog društva, obrazovnim institucijama te organizacijama za istraživanje i inovacije;

Mobiliziraju dodatna financijska sredstva za prilagodbu i ulaganja u otpornost

Prilagodba klimatskim promjenama

Opseg i područja intervencije

1. Razvoj **politike prilagodbe** te strategije i planovi prilagodbe
2. Najsuvremeniji alati i rješenja za prilagodbu
3. **Prirodna rješenja** upravljanja zemljишtem, obalama i morskim područjima
4. **Prilagođavanje gradova i regija** klimatskim promjenama
5. Otpornost na klimatske uvjete i **otpornost infrastrukture i zgrada**
6. Rješenja za prilagodbu **poljoprivrednika, upravitelje šuma, upravitelje NATURA 2000** i druge zemljišne upravitelje
7. **Upravljanje vodama**
8. Spremnost za **ekstremne vremenske nepogode**
9. **Finansijski instrumenti**, inovativna rješenja i javno-privatna suradnja na podacima o osiguranju i gubitku

CCA: prioritetne teme

Opseg i područja intervencije

1. Razvoj politika, strategije i planova prilagodbe

- ✓ Podržavaju **prekograničnu suradnju** putem okvira suradnje iz makroregionalnih strategija EU-a, pomorskih strategija, Interrega te mogućnosti suradnje i umrežavanja u okviru Zajedničke poljoprivredne politike
- ✓ potpora **provedbi nacionalnih politika prilagodbe i reviziji** nacionalnih ili regionalnih strategije/planova prilagodbe
- ✓ jačaju primjenu ključnih načela upravljanja klimatskim rizicima kako bi osigurali usklađenost politika

CCA: prioritetne teme

2. Razvoj najsuvremenijih alata i rješenja za prilagodbu

- ✓ Najsuvremenije alate i rješenja za **modeliranje prilagodbe, procjenu rizika, upravljanje i podršku odlučivanju**
- ✓ **Praćenje** prilagodbe, izvješćivanje i evaluaciju
- ✓ alati za **ex ante procjenu projekata** (utvrđivanje zajedničkih koristi, pozitivnih učinaka na gospodarstvo)

CCA: prioritetne teme

Opseg i područja intervencije

1. Rješenja temeljena na prirodi za upravljanje kopnom, obalama i morskim područjima

- ✓ **Razvijati i provoditi potrebne procjene, smjernice, izgradnju kapaciteta i odgovarajuće financijske pristupe i proizvode;**
- ✓ **Kvantificiranje prednosti prirodnih rješenja i bolje ih prenose donositeljima odluka radi poboljšanja prihvatanja rezultata projekata**
- ✓ **Privlače ulaganja u prirodna rješenja kako bi se ostvarila dobit za prilagodbu, ublažavanje, smanjenje rizika od katastrofa, bioraznolikost i zdravlje**
- ✓ **raditi u sinergiji s pristupima ugljične poljoprivrede koji podržavaju uklanjanje ugljika s kopna**

Types of Nature-based Solutions

CCA: prioritetne teme

2. Prilagođavanje gradova i regija klimatskim promjenama

- ✓ povećati otpornost na pravedan i pravedan način kako bi troškovi i koristi prilagodbe klimatskim promjenama bili široko i ravnopravno podijeljeni;
- ✓ **podupiranje lokalnog prihvaćanja podataka, digitalnih i pametnih rješenja** povezanih s prilagodbom klimatskim promjenama na temelju inicijativa i instrumenata EU-a (npr. misije EU-a, Climate ADAPT);
- ✓ podupiranje inicijativa za **obrazovanje, osposobljavanje i prekvalifikaciju**
- ✓ Suradnja sa "**Sporazumom gradonačelnika**" i koalicijom "**Obrazovanje za klimu**"

CCA: prioritetne teme

Opseg i područja intervencije

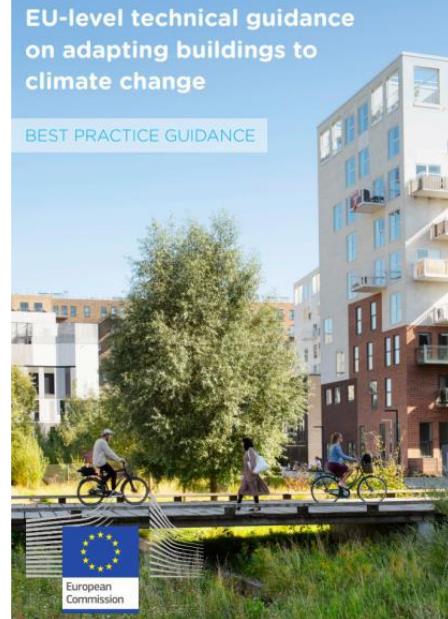
1. Otpornost na klimatske uvjete i otpornost infrastrukture i zgrada

- ✓ **pilot aktivnosti**, uvođenje i promicanje rješenja za otpornost na klimatske promjene i jačanje otpornosti zgrada i infrastrukturna
- ✓ sinergije na **sprečavanju i smanjenju rizika od katastrofa**
- ✓ uključivanje pitanja otpornosti na klimatske promjene u izgradnji i obnovi zgrada i infrastrukture;
- ✓ **uključivanje klimatskih rizika** u procjenu otpornosti na klimatske promjene u okviru sadašnjih i budućih klimatskih uvjeta, postojećeg izgrađenog okoliša

→ **Tehničke smjernice** na razini EU-a za prilagodbu zgrada klimatskim promjenama (uključujući najbolje prakse)

EU-level technical guidance
on adapting buildings to
climate change

BEST PRACTICE GUIDANCE

CCA: prioritetne teme

Opseg i područja intervencije

1. Prirodna rješenja za prilagodbu poljoprivrednika, upravitelje šuma, upravitelje NATURA 2000 i druge zemljišne upravitelje

- ✓ **Smanjenje sječe šuma**, pošumljavanje, obnove šuma i gospodarenja šumama - poticanje i provedba prilagodbe, jačanja otpornosti i klimatskih rizika
- ✓ Poticanje bolje **upotrebe genetske raznolikosti** i (neštetnih) biljaka otpornijih na klimatske promjene
- ✓ Ubrzanje primjenu **sustava podrške odlučivanja** o klimatskim promjenama i tehničkih savjeta
- ✓ poticati rješenja za povećanje **kapaciteta zadržavanja vode u krajoliku**, posebno kroz participativno planiranje i upravljanje krajolikom
- ✓ promicati prijelaz na tehnologije i **prakse za uštedu vode u poljoprivredi** putem pristupa temeljenih na znanju, agro-šumarstvu, visokoj tehnologiji (npr. precizna poljoprivreda) i rješenja temeljena na prirodi

CCA: prioritetne teme

2. Upravljanje vodama

- ✓ **smanjiti potrošnju vode** povećanjem učinkovitosti proizvoda za uštedu vode, poticanjem učinkovitosti i uštede vode te promicanjem šire upotrebe planova upravljanja sušom, kao i održivo upravljanja tlom i korištenja zemljišta;
- ✓ osiguravaju klimatski otpornu, **održivu uporabu i upravljanje vodama** kroz sektore i granice poboljšanjem koordinacije tematskih planova i drugih mehanizama
- ✓ **jamčiti stabilnu i sigurnu opskrbu pitkom vodom** poticanjem uključivanja rizika od klimatskih promjena u analize rizika upravljanja vodama

CCA: prioritetne teme

Opseg i područja intervencije

1. Spremnost za **ekstremne vremenske nepogode**

- ✓ **potpora pripravnosti** za ekstremne vremenske uvjete i njihovim višestrukim rizicima i kaskadnim učincima, kojima se potiču rješenja za prilagodbu "bez žaljenja" s višestrukim zajedničkim koristima
- ✓ Rješenja temeljena na prirodi i mjere za sprječavanje rizika od katastrofa

CCA: prioritetne teme

2. Financijski instrumenti, inovativna rješenja i javno-privatna suradnja na podacima o osiguranju i gubitku

- ✓ Identificiraju i promiču najbolje prakse u **financijskim instrumentima za upravljanje rizicima**
- ✓ Promiču širenje **osiguranja od prirodnih katastrofa**
- ✓ jačaju dijalog između osiguravatelja, kreatora politike, lokalnih i regionalnih vlasti i drugih dionika
- ✓ razvoj i promicanje **inovativnih rješenja** za poboljšanje dostupnosti osiguranja od prirodnih katastrofa
- ✓ razviti i implementirati **rješenja za poboljšanje prikupljanja podataka** u smislu cjelovitost i granularnost

LIFE DICCA: Prilagodba ekosustava dunavskog otoka klimatskim promjenama

- **Lokacija:** Beč, Austria
- **Provoditelj:** Grad Beć
- **Cilj:** demonstrirat će **strategiju prilagodbe klimatskim promjenama u velikom gradu** koja će se moći reproducirati u gradovima sličnih geografskih sredina.

Rezultati:

- Strategiju prilagodbe u području ekosustava i biološke raznolikosti za grad Beć;
- **Studija izvedivosti** kojom se dokazuje mogućnost ponavljanja strategije;
- 15 %-tno smanjenje troškova održavanja dunavskog otoka sa smanjenjem emisija CO₂ za 20 %;
- Mikroklimatske i ciljne lokacije znatno poboljšane za korisnike;
- Stvorena tri nova močvarna zemljišta i održivo navodnjavanje ribnjaka

New and revitalised pond habitats

Green wooden pergolas

50 organic bee colonies

Planting of meadow orchards

Weather stations for meteorological data

Phenological gardens

LIFE VineAdapt: Održivo vinogradarstvo za prilagodbu klimatskim promjenama

- **Područje:** Southern Styria (Austria) / Eger/Tokaj (Hungary)
- **Cilj:** povećanje autohtone bioraznolikosti u vinogradima kako bi se maksimalno povećale povezane usluge ekosustava u pogledu suzbijanja nametnika, biote tla, humifikacije (sadržaj organskog tla), zaštite od erozije, zadržavanja vode i smanjenja emisija stakleničkih plinova.
- **Pristup:** Demonstracijskim i pilot-aktivnostima ocijenit će se, optimizirati i širiti metode upravljanja bioraznolikošću koje se temelje na pristupu koji se temelji na ekosustavu za vinograde na transnacionalnoj razini, pri čemu će ih se prenijeti u šиру praksu

Klimatsko upravljanje i informiranje (GOV)

Klimatsko upravljanje i informiranje

Podržava **razvoj, provedbu, praćenje i provedbu zakonodavstva i politike EU o klimatskim promjenama, doprinoseći ublažavanju i/ili prilagodbi klimatskih promjena**

Uključuje **poboljšanje upravljanja jačanjem kapaciteta javnih i privatnih aktera i uključivanjem civilnog društva**

Klimatsko upravljanje i informiranje

Prioritetne teme	
Potpore djelovanju Europskog klimatskog pakta	Poticanje promjene ponašanja , općenito smanjenje emisija i aktivnosti za resurse i energetsku učinkovitost
Aktivnosti podizanja svijesti koje se bave potrebama prilagodbe i ublažavanja	Aktivnosti povezane s razvojem i provedbom aktivnosti održivog financiranja
Praćenje i izvješćivanje o emisijama stakleničkih plinova	Provedba/daljnji razvoj nacionalnih klimatskih i energetskih strategija i planova do 2030. i/ili dugoročnih strategija
Razvoj i provedba računovodstva stakleničkih plinova i ublažavanje klimatskih promjena u sektoru korištenja zemljišta	Procjena funkcioniranja EU ETS-a
Izgradnja kapaciteta, podizanje svijesti među krajnjim korisnicima i lanac distribucije opreme fluoriranih stakleničkih plinova	Praćenje, procjena i naknadna evaluacija klimatske politike

Klimatsko upravljanje i informacije

1. Potpora djelovanju **Europskog klimatskog pakta**

- Potiču se projekti koji:
 - Provode sami, kao i koje mobiliziraju ili identificiraju izvana kao relevantne projekte (treće strane) koje treba podržati
 - Daju **lokalnoj ili regionalnoj zajednici** glas i prostor za osmišljavanje novih klimatskih aktivnosti, razmjenu informacija, stvaranje potpore za usvajanje ponašanja i praksi prilagođenih klimi
 - Potiču **promjenu ponašanja i promjenu prakse**
 - Podržavaju **društvene transformacije** premošćivanjem ekoloških, društvenih i ekonomskih podjela, koristeći inovativne načine rada

Klimatsko upravljanje i informacije

2. **Poticanje promjene ponašanja,** općenito smanjenje emisija i aktivnosti za resurse i energetsku učinkovitost

- Potiču se projekti koji:
 - Razvijaju **prekogranične kurikulume** za razvoj shema označavanja i certificiranja kako bi se olakšao razvoj tržišta rada radi provedbe dogovorenih nacionalnih klimatskih i energetskih strategija i planova do 2030. i dugoročnih strategija, promičući klimatsku neutralnost do 2050. godine
 - Olakšavaju **nadogradnju i provedbu postojećih vještina** za smanjenje emisija
 - Olakšavaju razvoj **EU oznake za nadograđene vještine** za smanjenje emisija u kontekstu nacionalnih strategija i planova
 - Provode **sheme označavanja i certificiranja zelenih vještina** za ublažavanje i prilagodbu u suradnji s nacionalnim, regionalnim i lokalnim vlastima, organizacijama civilnog društva, poduzećima, "think tankovima" i drugim akterima, s ciljem međusobnog prihvaćanja spremnog za primjenu na tržištu rada

Klimatsko upravljanje i informacije

3. Aktivnosti podizanja svijesti koje se bave potrebama prilagodbe i ublažavanja

- Potiču se projekti koji:
 - Pomažu nacionalnim, regionalnim i lokalnim vlastima u dalnjem **razvoju i poboljšanju učinkovitih politika i strategija prilagodbe**
 - Podržavaju **uvodenje održivih prirodnih rješenja za prilagodbu** u upravljanju kopnom, obalnim i morskim područjima
 - Promiču i prenose pristupe i rješenja za **prilagodbu gradova i regija** klimatskim promjenama
 - Uvode i promiču rješenja za zaštitu od klime i **povećanje otpornosti zgrada i infrastrukture** (plavo-zelena infrastruktura i rješenja temeljena na prirodi)
 - **Promiču rješenja prilagodbe** koja pomažu poljoprivrednicima, upraviteljima šuma, upraviteljima Natura 2000 i drugim upraviteljima zemljišta u rješavanju klimatskih rizika
 - Pristupima i rješenjima osiguravaju stabilnu i sigurnu opskrbu visokokvalitetnom slatkom vodom, sprječavaju suše, smanjuju potrošnju vode,štite i obnavljaju močvarna područja i sprječavaju poplave

Klimatsko upravljanje i informacije

4. Aktivnosti povezane s razvojem i provedbom **aktivnosti održivog financiranja**

- Potiču se projekti koji:
 - Dalje razvijaju metriku i mjerila
 - Poboljšavaju transparentnost, dostupnost i usporedivost podataka
 - Poboljšavaju transparentnost, pristupačnost i usporedivost analiza usmjerenih prema budućnosti, planova i ciljeva, uključujući analizu scenarija o rizicima i izloženostima te korporacijske investicijske planove
 - Razvijaju i provode mjere za povećanje korištenja novih informacija
 - Razvijaju ili promiču inovativna finansijska rješenja koja potiču prirodna rješenja prilagođena klimi

Klimatsko upravljanje i informacije

5. Praćenje i izvješćivanje o emisijama stakleničkih plinova

- Potiču se projekti koji:
 - Razvijaju i/ili provode **aktivnosti za jačanje** nacionalnih, regionalnih i lokalnih **kapaciteta za praćenje i izvješćivanje o emisijama stakleničkih plinova** kroz tehnološka, tehnička rješenja
 - Razvijaju i/ili provode rješenja za **poboljšanje suradnje i koordinacije između tijela**, uključenih agencija i drugih aktera u praćenju i izvješćivanju o emisijama stakleničkih plinova

Klimatsko upravljanje i informacije

6. Provedba/daljnji razvoj nacionalnih klimatskih i energetskih strategija i planova do 2030. i/ili dugoročnih strategija

- Potiču se projekti koji:
 - razvijaju **aktivnosti za provedbu** dogovorenih nacionalnih klimatskih i energetskih strategija i planova do 2030. i dugoročnih strategija
 - razvijaju **aktivnosti za olakšavanje nadogradnje i provedbe postojećih** nacionalnih strategija i planova
 - razvijaju i/ili provode rješenja za **jačanje suradnje međudionicima** (regionalnih i lokalnih vlasti, organizacija civilnog društva, poduzeća, “think tankova” i drugih aktera), za provedbu i razvoj ambicioznih, zdravih, izvedivih, učinkovitih i isplativih politika i mjera

Klimatsko upravljanje i informacije

7. Razvoj i provedba **računovodstva stakleničkih plinova** i ublažavanje klimatskih promjena **u sektoru korištenja zemljišta**

- Potiču se projekti koji:
 - razvijaju i testiraju **alate i savjetodavne sustave** koji će podržati primjenu protokola o certificiranju uklanjanja ugljika u sektorima bioekonomije
 - **uspostavljaju operativne veze** između klimatski relevantnih informacija prikupljenih na terenu i nacionalnih popisa stakleničkih plinova

Klimatsko upravljanje i informacije

8. Procjena funkciranja EU ETS-a

- Potiču se projekti koji:
 - fokusiraju na radno područje **izgradnje** šire i snažnije **međunarodne mreže stručnjaka** i osiguravaju **širenje znanja o izgradnji političke podrške** za tržišta ugljika i druge tehničke aspekte

Klimatsko upravljanje i informacije

9. Izgradnja kapaciteta, podizanje svijesti među krajnjim korisnicima i lanac distribucije opreme fluoriranih stakleničkih plinova

- Potiču se projekti koji se:
 - odnose na **izgradnju kapaciteta, podizanje svijesti među krajnjim korisnicima i lanac distribucije opreme**

Klimatsko upravljanje i informacije

10. Praćenje, procjena i naknadna evaluacija klimatske politike

- Potiču se projekti:
 - razvijaju i/ili provode aktivnosti koje promiču **praćenje, procjenu i naknadnu evaluaciju klimatskih politika i mjera** na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini
 - Razvijaju i/ili provode **aktivnosti za jačanje suradnje među dionicima** za promicanje snažnog praćenja, procjene i post evaluacije klimatskih politika i mjera na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini

GOV: primjeri projekata

SU-EATABLE (LIFE LIFE16 GIC/IT/000038)

Smanjenje emisije ugljika u EU kroz održivu prehranu

- cilj smanjiti utjecaj na okoliš (ekvivalent CO₂ i potrošnja vode) povezan s našim izborom hrane, angažiranjem građana EU-a da usvoje zdraviju i održiviju prehranu

LIFE21-GIC-BG-LIFE WatClima

Bugarske vodne strategije za prijelaz u klimatski neutralno i otporno društvo

- razvoj dva ključna dokumenta u vodenom sektoru:
 - Nacionalne strategije za upravljanje i razvoj sektora voda
 - Nacionalne strategije za razvoj i upravljanje sektora vodoopskrbe i odvodnje

Klimatsko upravljanje i informacije - savjeti

- Potiče se spajanje aktivnosti podizanja svijesti s aktivnostima povezanimi s upravljanjem
- **Rješenja temeljena na prirodi:** mjere primjerene za povećanje otpornosti područja u različitim klimatskim scenarijima
- Same aktivnosti podizanja svijesti **nedovoljne** za postizanje ovih ciljeva
- Projekti koji razvijaju alate ili studije moraju **uključiti aktivnosti za provedbu tih alata i studija tijekom trajanja projekta**
- **Financijska potpora trećim stranama** („kaskadna dodjela“) – zabrana diskretijskog prava pri dodjeli financijskih potpora. Potrebno razviti uvjete za odabir, razjasniti vrstu i iznosi financijskih potpora.

Hvala na pažnji!

KONTAKTI:

<https://lifeprogramhrvatska.hr/hr/>

<https://www.facebook.com/lifeprogramhrvatska/>

life@mingor.hr

nikolina.petkovicgregoric@mingor.hr